

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udtog af den gamle danske Riimkrønike

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Udtog af den gamle danske Riimkrønike", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1816_297_3-intro-shoot-idm150.pdf (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Forfatterforholdet

Den teori som handler om *Rimkrønikes* ophav, har eftertiden givet særlig opmærksomhed. Frem til Grundtvigs tid antog man, at *Rimkrøniken* var forfattet af munken Broder Niels fra Sorø. Det originale håndskrift eksisterer ikke længere, og *Rimkrønike*-udgaven fra 1495 har ingen forfatterangivelse. Men i den nedertyske oversættelse findes en dedikation, hvori Broder Niels nævnes (Toldberg 1959, s. 2). Sorømunken tilskrives desuden værket i Claus Lyschanders ufuldendte oversigt over danske forfattere, *Scriptores Danici* fra begyndelsen af 1600-tallet, hvilket Jacob Langebek gentager i sin jubeltale over Christian 1. (Langebek 1749, s. 96). Eftersom udgaven fra 1495 er anonym, mener Grundtvig, at der savnes belæg for at tilskrive Broder Niels hele *Rimkrøniken* (Grundtvig 1816c, s. 37). Hans teori er derimod, at der har været flere forfattere om at skrive *Rimkrøniken* i Sorø Kloster, og Broder Niels er blot den, som har lagt sidste hånd på værket og lavet den nedertyske oversættelse til Christian 1. Den nedertyske oversættelse kan dateres til ca. 1477/1478 (Toldberg 1959, s. V).

Teorien beror på, at der i *Rimkrøniken* findes tydelige forskelle i ortografi og rimskema samt sprog, poetisk indhold og udtryk. Alt dette "afgjør Sagen", og ingen kan bilde Grundtvig ind, at "hele den Bog er fra første Færd flydt fra een og samme Pen, eller opkommet i een Mands Hjerne" (Grundtvig 1816c, s. 37). Hensigten med udtoget er at lade disse forskelle træde frem. I de afsluttende bemærkninger nævner han, at han også ville have bragt Christian 1.s digt - som han ikke tillægger meget poetisk værd - "for at Læseren kunde see hvor umuligt det er at sammes Forfatter kunde lagt de fremfarne [dvs. tidligere] Konger saa mange deilige Ord og nette Riim paa Tunge" (s. 204). Udover at *Rimkrøniken* må være skrevet af flere personer, mener Grundtvig, at den også må være skrevet over flere århundreder (s. 207). Dette samt teorien om forfatterforholdet gennemgår han mere udførligt ti år senere i artiklen "Om den gammeldanske Rim-Krønike" (Grundtvig 1826b).

Flerforfatterteorien gav ikke genklang i samtiden og har ligeledes efterfølgende været til diskussion. Den blev i 1825 afvist af Molbech (Molbech 1825, s. IX), og frem til 1930, hvor Johannes Brøndum-Nielsen undersøgte forfatterforholdet i *Om Rimkrønikes Sprogform og Tilblivelse*, havde ingen givet Grundtvigs teori fuld tilslutning. (For en gennemgang af reaktioner mellem 1853 og 1929 se Brøndum-Nielsen 1930, s. 28-31). Brøndum-Nielsen tager spørgsmålet om *Rimkrønikes* tilblivelsesforhold op fra sproglig side og vurderer, at strofen om Broder Niels fra dedikationen til den nedertyske oversættelse er uoprindelig, og at værket kommer af "en Række Sorø-Munke, af hvilke Broder Niels vel er den, der har lagt sidste Haand paa Værket" (1930, s. 96). Hans Brix fastholder dog det traditionelle syn på *Rimkrøniken* som én forfatters værk (Brix 1936, s. 160). I dag er det almindelige synspunkt, at Broder Niels var den sidste redaktør, og at *Rimkrøniken* dermed er et værk af flere forfattere (se Hermann 2007 s. 394; Horstbøll 1999, s. 248 f.; Haastrup 1982, s. 98 f.).